

WEL-TIPS VOOR PROFESSIONALS

In het project WEL in Ontwikkeling zijn honderden professionals en meer dan 100 Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs aan de slag gegaan met ontwikkelvragen van meer dan 600 jeugdigen. Jeugdigen die zijn vastgelopen in het onderwijs, niet meer naar school gingen, maar die WEL in ontwikkeling wilden zijn. We ontdekten wat er nodig is om de ontwikkeling van een jeugdige op gang te houden, te versterken en om nieuwe beweging te brengen. Je kan daarover lezen op www.gedragswerk.nl/wel-in-ontwikkeling. Daar vind je onze nieuwsbrieven, handreikingen en leerrapportages. Je leest daarin ook hoe de beweging van WEL in Ontwikkeling verder gaat.

De belangrijkste tips voor professionals hebben we op een rijtje gezet.

1. **LUISTER MET AANDACHT**

Veel jeugdigen en ouders hebben nare ervaringen met en rond school, onderwijs of leren en vinden het daarom soms moeilijk om hun verhaal te delen. Ze zijn bang om (weer) niet begrepen te worden of denken dat het toch geen zin heeft om in gesprek te gaan. Laat weten dat je er voor ze bent en luister met aandacht.

2. **WEES JE BEWUST VAN EMOTIES**

Soms zijn jeugdigen en ouders boos of verdrietig, soms trekken ze zich terug. Bij iedereen is het anders. Welke emoties ze ook voelen, probeer in verbinding te blijven. Wees je bewust van je eigen emoties en (onbewuste) oordelen en laat deze los om jeugdigen en ouders met een open houding tegemoet te kunnen treden.

3. BIED STEUN

Ga naast jeugdigen en ouders staan door ze in hun eigen context te leren kennen en ze als expert te benaderen. Zij kennen hun kind het best. Bied de steun die bij hen past, niet iedereen heeft hetzelfde nodig. Focus op wat waardevol is, wat werkt en wat goed gaat. Accepteer het als ze andere dingen nodig hebben dan jij had bedacht.

4. STEL VRAGEN OVER WENSDROMEN

Nodig de jeugdige uit om vrij te dromen over zijn, haar of diens wensen en droom zelf mee. Het helpt om je te richten op verlangens in plaats van op problemen. Blijf in deze fase weg van denken vanuit aanbod en van wat er binnen de kaders van passend onderwijs mogelijk lijkt. Kijk puur naar waar de lichtjes in de ogen van een jeugdige van gaan schijnen.

5. VERZAMEL DE JUISTE MENSEN

Ga samen met jeugdige en ouders en met maximaal 5 andere mensen rond de tafel. Nodig mensen uit die op de een of andere manier een verbinding kunnen maken met de wensdroom van een jeugdige. Het is waardevol om hierin een brede vertegenwoordiging van partijen aan tafel te hebben: leerplicht, onderwijs, zorg, maar ook de voetbaltrainer, de fietsenmaker om de hoek (of wie dan ook) als die een helpende relatie hebben met de jeugdige. Ontmoet elkaar, verbindt en creëer korte lijnen om elkaar op te zoeken. Stimuleer mensen om 'uit hun groef te komen': denk buiten bestaande kaders en oplossingen.

6. KIJK HOE HET WEL KAN

Ga samen met ouders en betrokkenen bij de jeugdige op zoek naar hoe het WEL kan lukken om in ontwikkeling te blijven of te komen. Zet talentontwikkeling centraal en focus minder op prestaties, toetsen of het wegwerken van

achterstanden. Heb aandacht voor de interesses, het tempo en de leerstijl van jeugdigen. Creatieve oplossingen kunnen de sleutel zijn om de weg naar ontwikkeling terug te vinden.

7. GA GEWOON VAN START

Bedenk dat iedere beweging het begin is van iets groters. Denk niet te ver vooruit; focus op de eerstvolgende stap. Ga uit van wat werkt ('wat is het waardevolste uit je aanpak, rond de vraag van dit kind, in deze sessie etc.') en maak de transfer naar handelen ('wat ga je morgen anders doen?'). Samen kun je steeds opnieuw kijken wat er mogelijk is. Blijf in gesprek, stel plannen bij en bouw bruggen terwijl je erover heen loopt.

8. HEB GEDULD

Breng rust in het proces, er hoeft niks. Neem steeds opnieuw de tijd en ruimte om te zoeken naar wat werkt voor deze jeugdige. Zet een stapje terug als dat nodig is. Door dat van het begin af aan duidelijk te maken, haal je de druk er af. Niet alleen voor jeugdigen en ouders, maar ook voor professionals.

9. BLIJF IN GESPREK

Voor anders denken en doen heb je ruimte en steun nodig. Blijf in verbinding met de mensen om jezelf en de jeugdige heen (samenwerkingspartners, bestuurders, ondersteunende of voorwaardenschepende professionals). Als zij meegenomen worden in de beweging en het proces rond een jeugdige, kunnen zij jou ook weer beter tot steun zijn.

10. DEEL WAT WERKT

Wat je ontdekt tijdens dit proces is ook waardevol voor anderen. Deel daarom de goede voorbeelden. Ga in gesprek met collega's en je leidinggevende. Schrijf een stukje voor de website van het samenwerkingsverband. Laat anderen profiteren van wat jij hebt geleerd en laat je inspireren door wat anderen hebben ontdekt.